

בכל מערבין פרק שלישי עירובין

למ.

עין משפט
גזר מצוה

(א) [לעיל לת. ע"ש].
 (ב) [מכאן פה: זו: לו: לו: גי' כב: י"ב פ"ב: ט"ו ק"ח. ק"ח: חולין ק"ו: א: ג' ו' י"ג].
 (ג) [דף ק"ח: א: ג' ו' י"ג].
 (ד) [דף ק"ח: א: ג' ו' י"ג].
 (ה) [דף ק"ח: א: ג' ו' י"ג].
 (ו) [דף ק"ח: א: ג' ו' י"ג].

הגהות הב"ח

(א) במשנה ואומר אם עירובי כלי' וכן גמ':

מוסף רש"י

מערב אדם שני עירובין. דקטברי שמי קדושות הן. אחד חול ואחד יום טוב ולא דעינין הי חול והי יו"ט (ביצה ג'). מתנה אדם על הכלכלה. לאה מילתא נמי הי שמי קדושות. הייה לו כלכלה של פירות טבל ולא עשיר מערב יו"ט. וכן (ביצה לו: א) אין מגביהין תרומות ומעשרות ציורי. מעשר ציורי' כמלאי ואומר אם היום חול ולמחר קדש יהיו אלו תרומה ומעשרות על אלו, ואם היום קדש אין דגברי טלוס ונתן בן סמון, ולמחר חול ואומר קן אם היום חול ואחמול תרומה מאחמול וממנו נשך נתקן (ביצה ג'). שנהגין אותו היום קדש ולמחר קדש. וזכאי לקבל עדות החדש כל היום להיות מונין למעודות מן הראשון ואפילו צלו עדים לאחר המנהג, אבל מעשיות יו"ט שני לא נעקרה תקנה הראשונה ממקומה (ביצה ה').

לא יטייל אדם. בשבת או ציו"ט סמוך לחשיכה עד פתח מדינה כדי להתקרב למרחק להיות מזומן ליכנס כשמתחך מיד. אלמלא אף על גב דהילוך גרידא עביד ולא אמר מידי אסור וגבי עירובי אי צדיצורא הוה אסור משום הכנה בשמיקותא נמי הוה אסור: מוכחא מילתא.

לא יטייל אדם על פתח מדינה כדי שיכנס למרחק מיד הדר ביה ולא היה שמע ליה ולא הדר ביה התם מוכחא מילתא הכא לאו מוכחא מילתא היא אי צורבא מרבנן הוא אמרי' שמעתא משכתיא ואי עם הארץ הוא אמרי' חמרא אירכס ליה גופא אמר רב יהודה * עירב ברגליו ביום ראשון מערב ברגליו בשני עירב בפת ביום ראשון מערב בפת ביום שני עירב ברגליו בראשון אין מערב בפת בשני שאין מערבין בתחלה בפת עירב בפת ביום ראשון מערב ביום שני אמר שמואל * ובאותה הפת אמר רב אשי דיקא נמי מתני' דקתני * כיצד הוא עושה מוליכו בראשון ומחשיך עליו וגומלו ובא לו בשני מחשיך עליו ואוכלו ובא לו ורבנן דילמא התם * עצה טובה קמ"ל: מתני' ר' יהודה אומר ראש השנה שהיה ירא שמה תתעבר מערב אדם שני עירובין ואומר * עירובי * בראשון למזרח ובשני למערב בראשון למערב ובשני למזרח עירובי ובראשון כבני עירי * ולא הודו לו חכמים * ועוד אמר ר' יהודה מתנה אדם על הכלכלה ביו"ט ראשון ואוכלה בשני וכן ביצה שגוללה בראשון תאכל בשני * ולא הודו לו חכמים ר' דוסא בן הרכינס אומר העובר לפני התיבה ביו"ט של ר"ה אומר החליצנו ה' אלהינו את יום ראש החדש הזה אם היום אם למחר ולמחר הוא אומר אם היום אם אמש ולא הודו לו חכמים: גמ' מאן לא הודו לו אמר רב ר' יוסי היא דתניא * מודים חכמים לר"א בר"ה שהיה ירא שמה תתעבר מערב אדם שני עירובין ואומר עירובי בראשון למזרח ובשני למערב בראשון למערב ובשני למזרח עירובי ובשני כבני עירי ובראשון כבני עירי ר' יוסי אומר להן ר' יוסי אי אתם מודים * שאם באו עדים מן המנחה ולמעלה שנהגין אותו היום קדש ולמחר קדש ורבנן

וכן ביצה שגוללה ביום ראשון. פי' לא הודו לו שמתאכל אפילו בשני לקדושה אחת היא וצריכי ציפה (דף ק"ג.) דפרין למאן דגזר ציפה משום משקין שזכו קשה דר' יהודה להכא ארצבי יהודה דפ' חצית (שבת קמג.) דתנן ר' יהודה אומר אם לאוכלין היוצא מהן מותר ומשני אמר ר' יוחנן מוחלפת השיטה לרין לומר היאה לחצית מחליף דהך דהכא אם היה מחליף לא היה מרויח כלום דרבנן ממחירי טפי והא דלאמר רבי יוחנן צפ' חצית (דף קמג.) הלכה כר' יהודה היינו לפי מה שהיתה המשנה שניה דלאמר בהגזל עלים (ב"ק ד' יו:)

ולמאי דלפנינו ומיתנו הלכה כר"מ וצלאו הכי אין סברא להפוך כאן כל הצעות ואין להאריך *:

מודים חכמים דר' אליעזר. תימה דסברת חכמים הפוכה ממה דק"ל כרז דספיק לעיל כד' זקנים דשבת יו"ט צ' קדושות הן וצ"י ימים טובים של ר"ה ק"ל נמי כוונתה דגוללה צוה אסורה צוה והיינו אפכא מסבדת חכמים: * אתם מודים *י שאם באו עדים ב' (מיהם) לרצה דלאמר צפ"ק דציפה (דף ה.) מתקנת רבי יוחנן זין זכאי שהמקין שיהו מקבלין עדות החדש כל היום כולו ציפה שרי ופי לא נתלכו ר' יוסי ור' יהודה אלא בזמן שזהמ"ק קיים ולא לדורות וי"ל דנפקא מינה אף על גב דפליגי צא"י בזמן שזהמ"ק קיים דלשמע על שישא דקמי שיהיה ירא שמה תתעבר מ"מ נפקא מינה פלוגמתייהו גבי לאחר חורבן לצני צבל דהא דקאמר רבה מתקנת ריב"ז ציפה שריא היינו דוקא לצני א"י כדקמי התם צדידא הא לן והא להו לפי שיש להם היכירא שזמנתה להן המנהג אחר חורבן שני מקבלים עדות כל היום אלא לצני צבל שלא נשתנה להם המנהג דלעולם עושין צ' ימים ציפה אסורה דכמו שזמן קדושה אחת הוא הדין לאחר חורבן דאין ניכר להם שום שינוי בין קודם חורבן בין לאחר חורבן והא דקאמר לקמן וכן היה רבי יוסי אומר ש רבא ימים טובים של גליות וימי פשע רבא דה"ק וכן היה רבי יוסי אומר בשני ימים טובים של ר"ה צגולה לאו היינו אליבא דרבה דלדידיה עיקר פלוגמתייהו דהכי אלא רבא לטעמיה דלאמר פ"ק דציפה (דף ה:) אף מתקנת ריב"ז ואילן ציפה אסורה דמי לא מודה ריב"ז ששם

צה א ב מ"י פ"ח מהל' עירובין הלכה ט טו"ע א"פ ס"י מ"ח ספיק *:

רבינו הגנאל

לא יטייל אדם על פתח מדינה כדי שיתחשך ויכנס מיד הדר ביה. ורובין לא לעולם הוה שמיעא ליה הא מתניתא (הוה) [ולא] הדר ביה, דאמר התם מוכחא מילתא דאדעתא דהכי מטיל ולפיכך אסור. אבל הכא לא מוכחא מילתא, (דצורבא) [דאי צורבא] מרבנן הוה האי דאדיל ויתב התם מאן דהוי ליה א' שפעתא משכתיא, ואתא הכא לעיניו בה. אי עם הארץ [היא] ואתא אירכס ליה, ואתא הכא לאהודיה. גופא אמר רב יהוד' עירב ברגליו בראשון מערב ברגליו בשני. עירב בפת בראשון מערב בפת (ברגליו) עירב (ברגליו) בפת בראשון מערב בפת בשני. לפי שאין מערבין בתחילה ביום השני. עירב בפת בראשון מערב בפת בשני. אמר שמואל ובאותו הפת. אמר רב אשי מתני' נמי דיקא שאין מערבין בשני אלא בפת בראשון כר' מתני' ר' יהודה אומר ראש השנה שהיה ירא שמה תתעבר שני עירובין ואי עירובי הראשון למזרח כר' ולא הודו לו חכמים. ואוקמינא מאן לא הודו לו חכמים ר' יוסי. דאמרינן ר' יהוד' א' לא נתלכו ר' אליעזר וחכמים בהא, דתניא מודים חכמים לר' אליעזר בראש השנה שהיה ירא שמה תתעבר שני עירובין, הראשון למזרח ושני למערב כר'. ור' יוסי אומר אתם מודים שאם באו עדים מן המנחה ולמעלה שנהגין אותו היום קדש ולמחר קדש. תנה א"ג דנתעבר החדש תרווייהו קדושה אחת היא.

באו עדים מן המנחה ולמעלה פירוש סמוך לחשיכה כל כך שאין שעות ציוס כדי לקבל עדות שנהגין היום קדש ולמחר קדש שאע"פ שידעין שלא יקדשוהו היום אלמלא קדושה אחת היא שאע"פ שצטלה תקנתא ראשונה אחר חורבן שהיו מקבלין עדות החדש כל היום מסתמא לא בטלה לגמרי דבסמך לחשיכה אין פלא לקבל עדות וסוגין אותו היום קדש כו' ורש"י ורבינו חננאל פירשו שם כל אחד ואחד לפי שיטת גירסתו ול"ג

באו עדים מן המנחה ולמעלה פירוש סמוך לחשיכה כל כך שאין שעות ציוס כדי לקבל עדות שנהגין היום קדש ולמחר קדש שאע"פ שידעין שלא יקדשוהו היום אלמלא קדושה אחת היא שאע"פ שצטלה תקנתא ראשונה אחר חורבן שהיו מקבלין עדות החדש כל היום מסתמא לא בטלה לגמרי דבסמך לחשיכה אין פלא לקבל עדות וסוגין אותו היום קדש כו' ורש"י ורבינו חננאל פירשו שם כל אחד ואחד לפי שיטת גירסתו ול"ג